

Дипломат, історик та політолог спрогнозували, що буде з Україною через 10 років

24 Серпня 2026 р.

Опубліковано: Дипломат, історик та політолог спрогнозували, що буде з Україною через 10 років // Комерсант український. – 2026. – 24 серпня. URL: <https://komersant.ua/dyplomata-istoryk-ta-politolog-sprognozuvaly-shho-bude-z-ukrayinoyu-cherez-10-rokiv/>

На 35-му році незалежності Україна опинилася в центрі масштабного переформатування світового порядку. Вона більше не спостерігач — вона безпосередньо впливає на те, яким буде завтрашній день Європи. Проте поруч із визнанням її сили стоять ризики програти у майбутній «безпечносній та технологічній війні». Провідні українські дипломати, науковці та експерти окреслили головні вектори цієї трансформації — від розпаду російської федерації до вибору між концепцією «держави-фортеці» та відновленням ядерного потенціалу. Деталі — у матеріалі «Комерсант Український».

Місце у світовому порядку: від щита до центру сили

Через страшні випробування війною Україна нарешті здобула те, чого їй бракувало десятиліттями — незупинну суб'єктність. Про це в ексклюзивному коментарі «Комерсант Український» зазначив 8-й Міністр закордонних справ України та керівник Центру дослідження Росії Володимир Огризко.

«Хоч через оці жахливі випробування, але Україна нарешті утвердила свою міжнародну суб'єктність. І це суб'єктність, яку вже ніхто ніколи не поставить під сумнів, тому що вона базується на силі», — наголошує дипломат.

Огризко зауважує, що сучасний геополітичний простір прагматичний і зважає лише на реальну потужність:

«Такий, на жаль, цивілізований і не дуже світ, який поважає лише силу, а силу якраз Україна демонструє. Я думаю, що вона тепер перетвориться в дуже потужний, не лише регіональний, але і загальноєвропейський фактор сили і безпеки», — Володимир Огризко.

Саме це, на думку дипломата, відкриває для нашої держави позитивні стратегічні перспективи.

Доктор історичних наук, ідеолог та провідний науковий співробітник Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України Павло Гай-Нижник в ексклюзивному коментарі «Комерсант Український» звертає увагу на складний дуалізм: Україна водночас тримає щит цивілізації і ризикує опинитися на узбіччі технологічного прогресу, якщо не зробить стрибок у розвитку вже зараз.

«На сьогоднішній день Україна займає подвійне місце у світовій геополітиці. З одного боку, ми стоїмо на захисті не тільки власної державності — ми захищаємо екзистенційний вибір частини людства, демократію. Ми на передовій боротьби з віссю автократів, з так званою “віссю зла”», — підкреслює науковець.

Водночас Гай-Нижник застерігає, воєнна перемога — це лише частина справи. Головна битва попереду.

«Існує інший виклик — виклик майбуття. Це штучний інтелект, космос, наука. Це питання того, чи здатна буде Україна після перемоги витримати “війну без пострілів” — когнітивну та політичну війну, яка триває в людства і не має початку й завершення. І щоб відповісти на цей виклик майбуття, Україні потрібно буде зробити квантовий стрибок у своєму розвитку», — Павло Гай-Нижник.

Науковець додає, це стосується фізики, нової трансформації інженерної думки, кібербезпеки, кібертехнологій та штучного інтелекту. Все має бути пов'язано з космічними технологіями, адже без науки та політичної свідомості далі рухатися неможливо.

Ба більше, щоб не перетворитися на пасивний об'єкт чужої гри, Україні потрібна масштабна трансформація інженерної думки та кібертехнологій.

«Без науки і критичного мислення Україна може програти війну з майбуттям і перетворитися на дрейфуючу країну — кулю на більярдному столі глобального розвитку. Ми мусимо здолати цей дуалізм: бути на передовій світової долі і не скотитися на край життя», – Павло Гай-Нижник.

Докторка філософії та експертка з зовнішньої політики Людмила Покровщук зазначає, що руйнування міжнародного права, яке почалося у 2014 році й досягло піку у 2022-му, змушує Україну переглянути свій підхід до дипломатії та безпеки.

Озираючись на рішення 90-х років щодо відмови від ядерного арсеналу, експертка наголошує на відсутності стратегічного мислення у тогочасних політиків. А головний злам світової системи стався не у 2022-му, а набагато раніше.

«У 2014 році, коли Росія окупувала Крим, порушилася повністю безпекова система. Оці всі гарантії, які були нам надані, втратили свою силу. З того часу почала руйнуватися система ООН, за статутом якої кордони мали бути недоторканими. А в 2022-му відбулося повномасштабне вторгнення, яке остаточно знівельувало міжнародне законодавство», – зазначає Покровщук.

За словами Покровщук, світ більше не має єдиного арбітра, який здатний утримувати порядок. Тож у цьому системному хаосі Україна має унікальний шанс, оскільки самі європейські країни та альянс НАТО не мають відповідей на безпекові виклики й бояться перевіряти на міцність 5-ту статтю:

«На сьогодні Україна формує фундамент нової архітектури європейської безпеки, бо ніхто не розуміє ведення нової технологічної війни 21 століття краще за нас. Нам треба не просто шукати своє місце, а формувати його. Ми завжди дивимося: “а як подивляться союзники, як подивляться американці?”. Але в них свої інтереси, а в України мають бути свої. Ми повинні відстоювати свої national інтереси і не боятися говорити “ні”», – каже Людмила Покровщук.

Якою буде Україна через 10 років: розпад Росії, ядерна тріада та модель «держави-фортеці»

Візія майбутнього України — це не лише питання відновлення її територіальної цілісності, а й кардинальна перебудова всієї системи глобальної безпеки. Своїми думками про те, яким буде геополітичне становище нашої держави через десятиліття, поділилися провідні українські дипломати, науковці та зовнішньополітичні експерти.

8-й Міністр закордонних справ України, дипломат, член (академік) Української академії геополітики та геостратегії та керівник Центру дослідження Росії Володимир Огризко переконаний, що світ стоїть на порозі масштабних геополітичних трансформацій, які відбудуться значно швидше, ніж здається.

«Ну, знаєте, моє бачення полягає в тому, що вже найближчим часом, може, навіть, раніше, ніж 10 років, на всьому північно-атлантичному просторі, першочергово, євразійському просторі, стануться тектонічні зміни. Ці зміни приведуть до зміни політичної географії. Від так виникнуть не лише нові союзи, але і нові держави. Маю на увазі територію поки що існуючої російської федерації. Від так зараз спрогнозувати, якими будуть наступні альянси, доволі складно. Але очевидно, що Україна, як частина європейської цивілізації, безумовно займе в цій новій світовій політичній карті дуже потужне місце», каже Володимир Огризко.

Доктор історичних наук, провідний науковий співробітник Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України Павло Гай-Нижник акцентує на тому, що сучасні глобальні виклики вимагають від України формування комплексної національної безпеки, а також чіткого розуміння можливостей відновлення ядерного статусу.

«Сьогодні виклики, які одразу проєктують ці загрози і виклики майбутнього... це комплексна національна безпека, яка є когнітивна, тобто інтелектуальна, космічна, збройна, промислова... В непевності того, що відбувається серед світових держав, які практично перетворили світовий устрій на імперацентризм, де провідні держави змовляються між собою і фактично ділять світовий простір, не можна бути на узбіччі, інакше тебе поглинуть».

Коментуючи тему ядерного потенціалу та його ефективності в сучасній війні, науковець зазначає, ядерне застосування сьогодні можливе як стримування, але неможливе як агресивний захист. Ми бачимо неядерну країну Україна, яка вже багато років бореться проти ядерної країни і перемагає, принаймні зараз на стратегічному рівні.

«Сучасні технології, наукові впровадження в ненуклеарну зброю дозволяють стримувати і забезпечувати захист, якщо є

внутрішньо національна політична стійкість, якщо є єдність народу, якщо є адекватне розуміння загроз політичним керівництвом. І це говорить саме про те, яку модель держави побудувати: чи це буде національна держава — держава-фортеця, яка має політичну стійкість і гнучкість до викликів, чи це буде космополітична держава, яка буде керуватися глобальним світом і глобальними корпораціями».

Докторка філософії та експертка з зовнішньої і внутрішньої політики Людмила Покровщук вважає, що Україна має повне моральне, юридичне та технологічне право заявити про відновлення своєї ядерної програми через порушення наданих їй гарантій.

«На 90% на сьогодні ми можемо вже говорити про те, що відносно того, що були порушені гарантії нам, а гарантії давалися саме під те, що ми відмовляємося від третього ядерного арсеналу у світі... У світі саме ядерний компонент гарантує безпеку. Тому що оця політична ядерна риторика російської федерації ввела в геополітику таку нормальність громихати постійно ядерною зброєю», — каже Покровщук.

Експертка підкреслює, що йдеться не про розробку зброї з нуля, а про відновлення раніше замороженого потенціалу:

«У нас є юридичні всі підстави про це говорити, і технологічні у нас теж є можливості це зробити. Тобто ми не говоримо, що ми нову програму починаємо — ми просто говоримо про активізацію програми, яка у нас була. Кожна країна, яка мала ядерну програму, може її поставити на паузу, і ми її можемо відновити. Якщо в 90-х роках ми дещо побоялися жорсткої політичної риторики наших партнерів, то на сьогодні не потрібно буде боятися, а потрібно буде з часом піти саме на ці заяви».

Отже, місце України у світі майбутнього не буде подарунком від міжнародних союзників — його доведеться виборювати та

формувати власноруч. Наразі держава володіє унікальним досвідом ведення технологічної війни XXI століття та беззаперечним моральним правом диктувати власні умови в безпековій сфері. Втім, головний ризик наступного десятиліття лежить у внутрішній площині: чи зможемо ми конвертувати військову стійкість у науковий та інженерний «квантовий стрибок».

Анастасія Федор

